RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	24 februari 2025
Voorstelnummer	D832763
Datum raadsvoorstel	22 januari 2025
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	10 februari 2025
Soort agendering	
Agendapunt	
Team	RO - Openbare Orde en Veiligheid
Opsteller	Inge Jordens
Datum B&W besluit	28 januari 2025
Bijlagen:	5 bijlagen

Onderwerp **:** Zienswijze Kadernota 2026 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Voorgesteld besluit

1. Geen aanleiding te zien voor het afgeven van een zienswijze op de Kadernota 2026 van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
    - Daarbij opgemerkt dat Veiligheidsregio Noord-Holland Noord opgeroepen wordt om bij nieuwe wensen of eisen vanuit het ministerie van Justitie & Veiligheid te blijven benadrukken dat het ministerie ook moet zorgen voor de bijbehorende financiële middelen.

2. De volgende zienswijze af te geven op de bezuinigingsscenario's 2026 van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord:
    - Te opteren voor een ombuigingspakket waarbij een besparing wordt bereikt van 5% en Veiligheidsregio Noord-Holland Noord te verzoeken dit scenario in de begroting 2026 te verwerken, met daarbij het advies om de volgende bezuinigingsmaatregelen niet door de voeren:
        - Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen tot 4%:
            - Thema 1 Versoberen, maatregel 3: Verlagen extra jaarlijkse vergoeding repressief vrijwilligers inclusief doorstorting personeelsvereniging.
            - Thema 3 Verminderen, maatregel 1: Verminderen repressief brandweermaterieel.
        - Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen scenario's 5% en 7%:
            - Maatregel 2: Beëindigen duiktaak.
            - Maatregel 3: Beëindigen jeugdbrandweer.
    - Te bezien of alle taken die worden uitgevoerd wel door VRNHN uitgevoerd moeten worden, of dat men krachten kan bundelen met andere GR-en of organisaties. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de volgende maatregelen: Vermindering brandonderzoek (tabel 1, thema 3, maatregel 5) en Verminderen activiteiten Veilig Leven (tabel 1, thema 3, maatregel 6).
    - Te kijken naar bezuinigingsmaatregelen op managementniveau van VRNHN.

3. Kenbaar te maken dat met de behandeling van de Kadernota 2026 van de gemeente Heiloo een integrale afweging wordt gemaakt ten aanzien van de gemeentefinanciën voor 2026 en verder. Dit kan effect hebben op onze zienswijze op uw begroting voor 2026 later dit jaar.

4. Deze zienswijze door het toesturen van het ondertekende raadsbesluit aan het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord kenbaar te maken.

Geheimhouding

☐ Ja **X** Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De kadernota van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) geldt als opmaat naar de begroting voor 2026 en bevat zowel de hoofdlijnen van het beleid als de financiële kaders.

De mogelijkheid om een zienswijze af te geven op de kadernota stelt de raden in de gelegenheid te sturen op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten in de begroting, die later in het jaar door de Gemeenschappelijke Regelingen voor zienswijzen aan de raden wordt aangeboden.

Specifiek dit jaar is vanuit zowel de regietafel Noord-Holland Noord als de regio Alkmaar aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen gevraagd om scenario's voor bezuinigingen op te nemen in de kadernota's. Deze oproepen zijn gedaan vanwege de korting voor gemeenten op het gemeentefonds. VRNHN heeft bezuinigingsscenario's voorgesteld op basis van 4%, 5% en 7%. Deze scenario's zijn niet verwerkt in de voorliggende kadernota, maar separaat aangeboden.

In voorliggend voorstel ligt een concept zienswijze voor ten aanzien van de Kadernota 2026 van VRNHN, inclusief zienswijze op de bezuinigingsscenario's.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Begin 2018 hebben alle gemeenteraden in Noord-Holland Noord de notitie "Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen" vastgesteld. Centraal in deze notitie staat het beter in positie brengen van de raden ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regelingen.

Een belangrijk onderdeel van deze notitie is de extra zienswijzeprocedure ten aanzien van de kadernota's van de Gemeenschappelijke Regelingen. Deze zienswijzeprocedure is in 2019 verankerd in de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019). Per 1 juli 2024 is deze zienswijzeprocedure ook verankerd in de teksten van alle gemeenschappelijke regelingen in het kader van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

De Kadernota 2026 beschrijft de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen, prioriteiten, financiële uitgangspunten en risico's van VRNHN voor het begrotingsjaar 2026. Deze nota is gebaseerd op het in 2024 vastgestelde Beleidsplan VRNHN 2024-2027 en het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027.

De Kadernota 2026 zelf wordt positief ontvangen, met brede instemming over de inhoud. Ontwikkelingen volgen doelstellingen uit het beleidsplan en Meerjarenontwikkelplan Brandweer, maar er wordt ook rekening gehouden met de financiële situatie van gemeenten. De ontwikkelingen worden vertraagd of zo veel mogelijk binnen de bestaande begroting opgevangen. De kadernota laat alleen een verhoging van de gemeentelijke bijdrage zien in de indexering conform uitgangspunten FUGR.
Ook spreekt de Kadernota over nieuwe ontwikkelingen opgelegd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. VRNHN besluit deze ontwikkelingen op dit moment niet door te voeren, aangezien de benodigde financiering hiervoor momenteel ontbreekt. Gemeente Heiloo

steunt de stelling van de VRNHN dat beleid pas kan worden uitgevoerd wanneer hiervoor voldoende financiële middelen beschikbaar zijn.
Gemeente Heiloo roept VRNHN op om bij nieuwe wensen of eisen vanuit het ministerie van J&V te blijven benadrukken dat het ministerie ook moet zorgen voor de bijbehorende financiële middelen. Zonder aanvullende financiering vanuit het ministerie kunnen dergelijke wensen niet worden uitgevoerd.

De zienswijze van gemeente Heiloo richt zich niet op de Kadernota 2026 zelf, maar op de bezuinigingsscenario's 2026.

Bezuinigingsscenario's
VRNHN heeft bezuinigingsscenario's voorgesteld van 4%, 5% en 7%, waarbij scenario's tot 4% zijn onderverdeeld in drie thema's: versoberen, vertragen en verminderen.
Gemeente Heiloo spreekt haar waardering uit voor het inzichtelijk maken van deze scenario's, zodat duidelijk is wat de betekenis is van de keuzes die gemaakt worden. Per scenario en per thema wordt hieronder aangegeven of deze akkoord is of niet, en is deze waar nodig voorzien van opmerkingen.
De rode draad in deze zienswijze is drieledig:

1. Geen bezuinigingen op wettelijke taken. Dit is (maatschappelijk) onverantwoord, omdat het de operationele risico's vergroot.
2. Geen bezuinigingen op repressief vlak, omdat deze werkzaamheden niet door individuele gemeenten zelf, indien gewenst, overgenomen zouden kunnen worden.
3. Geen bezuinigingen die voorzieningen voor onze vrijwilligers raken. Vrijwilligers moeten juist gekoesterd worden, dit is de laatste post waarop bezuinigd zou moeten worden.

Ook wordt opgeroepen om te bezien of alle taken die worden uitgevoerd wel door de VRNHN uitgevoerd moeten worden, of dat men krachten kan bundelen met andere GR-en of organisaties. Op deze manier kan mogelijk niet alleen worden bezuinigd, maar ook de slagkracht op deze taken worden verhoogd.

Hoewel VRNHN veel bezuinigingsmaatregelen in kaart heeft gebracht, ontbreekt een maatregel op managementniveau. Bezuinigingen op dit niveau kan mogelijk de druk op de operationele inzet verlagen.

Tabel 1: bezuinigingsmaatregelen scenario tot 4%
Thema 1: Versoberen

1. *Versoberen materieel en middelen Incidentenbestrijding Gevaarlijke Stoffen*: **Akkoord.**
2. *Schrappen personele en bestuurlijke voorzieningen en representatie*: **Akkoord.**
3. *Verlagen extra jaarlijkse vergoeding repressief vrijwilligers inclusief doorstorting personeelsvereniging*: **Niet akkoord.**
   Vrijwilligers hebben een cruciale rol in de brandweerorganisatie en moeten gekoesterd worden. Het verminderen van hun vergoeding kan worden opgevat als een gebrek aan erkenning en waardering. Dit kan de motivatie en betrokkenheid van de onmisbare vrijwilligers nadelig beïnvloeden.

Thema 2: Vertragen

1. *Vertragen Hoorn 24/7*: **Akkoord.**
   Gemeente Heiloo stelt voor een pilot van (bijvoorbeeld) twee jaar in Hoorn op te zetten. Tijdens deze pilot wordt onderzocht of een 12/7 bezetting effectief is en geen

operationele problemen oplevert. Indien de pilot succesvol blijkt, kan de maatregel structureel worden toegepast.

Thema 3: Verminderen

1. *Verminderen repressief brandweermaterieel*: **Niet akkoord.**
   De stelling dat de waterwagens in Texel en Egmond aan Zee een lage repressieve meerwaarde heeft, wordt niet gedeeld. Integendeel zelfs: deze waterwagens worden als essentieel beschouwd.
   Het weghalen van de waterwagen van Texel betekent namelijk dat de brandweer van Texel (veel) sneller bijstand nodig heeft van de vaste wal. Dit brengt twee grote bezwaren met zich mee; ten eerste vormt dat een operationele uitdaging en ten tweede brengt een overtocht met de TESO buiten de reguliere vaartijden zeer hoge kosten met zich mee. Deze voorgestelde maatregel wordt daardoor zowel financieel als praktisch onverantwoord beschouwd.
   Wat betreft de waterwagen uit Egmond aan Zee: deze waterwagen is aangekocht, omdat in Egmond aan Zee de dekking van grotere bluswaterpunten ondermaats is. Dit geldt zowel voor het dorp als voor het duingebied. Inzet van deze waterwagen is groter dan alleen het duingebied rond Egmond aan Zee. Wegbezuinigen van deze waterwagen, betekent dat waterwinning langzamer op gang komt. Ook moet gemeente Bergen dan zelf zorgen voor andere bluswatermogelijkheden, zoals bluswaterriolen. De kosten hiervoor zijn vele malen hoger dan het huidige bezuinigingsvoorstel, nog los van de vraag waar en of dit mogelijk zou zijn. Als laatste het argument dat de PWN-bluskranen ook steeds smaller worden en er op termijn gezocht moet worden naar andere mogelijkheden om aan primair bluswater te kunnen komen. Waterwagens kunnen daarvoor een prima optie zijn en zijn daarmee op de lange termijn een goede investering.
2. *Inzet op langdurige crisis*: **Akkoord.**
   Met de kanttekening dat als de korting op de BDUR gelden vanuit het RIJK worden doorgezet, er €1 miljoen moet worden bezuinigd op crisisbeheersing. Dan zou dit scenario dubbelop zijn.
3. *Vermindering capaciteit communicatie en HR*: **Akkoord.**
4. *Vermindering inzet aanpak mensenhandel*: **Akkoord.**
5. *Verminderen brandonderzoek*: **Akkoord.**
   Het belang om zo min mogelijk te bezuinigen op repressieve taken van de brandweer wordt hierbij benadrukt. Aangezien brandonderzoek geen repressieve taak van de brandweer is, wordt voorgesteld om deze maatregel verder te versoberen, dan wel te beëindigen. Dit afhankelijk van welke partij er al een brandonderzoek uitvoert. De politie en verzekeraars doen immers ook brandonderzoeken.
6. *Verminderen activiteiten Veilig Leven*: **Akkoord.**
   Voorgesteld wordt deze maatregel te versoberen, dan wel te beëindigen. Preventieve activiteiten zijn geen wettelijke taak en kunnen door de gemeenten zelf worden uitgevoerd. Ook zou de mogelijkheid tot het afsluiten van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen gemeenten (die deze activiteit willen afnemen) en de VRNHN een verkenning waard kunnen zijn.
7. *Verminderen inhuur en verlagen oefenbudget*: **Akkoord.**
8. *Beëindigen inzet externe specialistische kennis*: **Akkoord.**
9. *Verminderen innovatiebudget*: **Akkoord.**
10. *Opleidingsbudget Zorg- en Veiligheidshuis*: **Akkoord.**
11. *Opleidingsbudget Bedrijfsvoering*: **Akkoord.**

Tabel 2: bezuinigingsmaatregelen scenario's 5% en 7%

1. *Beëindigen Veilig Leven*: **Akkoord.**

Zie voor motivering tabel 1, thema 3, onder punt 6.

2. *Beëindigen duiktaak*: **Niet akkoord.**
   Hoewel geen wettelijke taak, is dit wel noodzakelijk voor het wettelijk dekkingsplan. De brandweer is de enige partij die deze taak kan uitvoeren. Momenteel zijn er in de regio slechts twee duikteams, die cruciaal zijn voor specialistische taken zoals complexe reddingsacties, het zoeken naar slachtoffers en bergingsoperaties. Het beëindigen van deze taak zou de veiligheid van inwoners en de effectiviteit van de brandweerorganisatie in gevaar brengen. Dit bezuinigingsvoorstel is daarom maatschappelijk onverantwoord.
3. *Beëindigen jeugdbrandweer*: **Niet akkoord.**
   De jeugdbrandweer is een voorportaal bij het werven van toekomstige vrijwilligers. Dit ziet men ook in de praktijk. Het vinden van voldoende vrijwilligers is niet altijd en overal vanzelfsprekend. Met het bezuinigen op deze maatregel, kan het werven van vrijwilligers onder druk komen te staan. De jeugdbrandweer is niet actief in alle gemeenten, wel in Heiloo. Deze post ziet dat gemotiveerde jeugd ook vanaf buiten de gemeente, hun weg vindt naar de post. Uitstroom naar de ‘echte’ brandweer, vindt plaats in de woonplaats van deze persoon.
4. *Beëindigen brandonderzoek*: **Akkoord.**
   Zie voor motivering tabel 1, thema 3, onder punt 5.
5. *Eerste beroepsuitruk met 4 i.p.v. 6 personen in Den Helder*: A**kkoord.**

Indien alle voorgestelde maatregelen die hierboven als ‘akkoord’ zijn beschreven worden doorgevoerd, betekent dit een bezuiniging van ongeveer 6%.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Gezien de gemeentefinanciën is niet bezuinigen geen optie. Het college heeft daarom gekeken naar bezuinigingsmaatregelen waar zij het meest achter staat. De raad kan er voor kiezen niet akkoord te gaan met andere of meerdere bezuinigingsmaatregelen, dit kan resulteren in een lager bezuinigingspercentage.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De voorgestelde zienswijze is opgesteld voor de gemeente Heiloo. De zienswijze is in BCH-verband afgestemd om waar mogelijk en wenselijk gezamenlijk op te trekken richting Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de Noordkop-gemeenten (gemeenten Texel, Den Helder, Schagen en Hollands Kroon), gemeente Alkmaar en gemeente Dijk en Waard.

In het kader van de gewenste bezuinigingen bij de GR’en is er afstemming tussen de wethouders Financiën van de gemeenten binnen de Regio Alkmaar dat onder andere heeft geresulteerd in de position paper Regio Alkmaar.

Tijdens de regionale raadsinformatieavond van de Regio Alkmaar worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld in gesprek te gaan met de vertegenwoordigers van de diverse gemeenschappelijke regelingen en onderling hun zienswijzen af te stemmen met de raden in de Regio Alkmaar.
Eveneens zijn de concept zienswijzen van de raden in de regio onderling gedeeld.

RISICO'S
Bij de voorgestelde bezuinigingsscenario's onder 3.2 is ook weergegeven waar de risico's worden gezien.

Daarnaast geldt dat bezuinigingen effect hebben op het realiseren van de doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan dat in 2024 is vastgesteld. Ze vormen een contrast met de recente, breed gedragen beslissing van het algemeen bestuur om structurele middelen beschikbaar te stellen ter versterking van de brandweer. Deze middelen zijn bedoeld om problemen met de paraatheid, uitdagingen op het gebied van vakbekwaamheid en de behoefte aan modernisering aan te pakken.

Ook wordt vanuit het Rijk verdere besparingen gerealiseerd, zoals een korting van 10% op de BDUR-uitkering (Bijzondere doeluitkering voor rampenbestrijding). Dit betekent een extra bezuiniging van nog eens €1 miljoen voor de Veiligheidsregio, die voor het grootste deel ten laste komt van de crisisbeheersing. De uitwerking van deze besparing is nog niet uitgewerkt in scenario's.

Tot slot gaan de beschreven bezuinigingen gepaard met zowel frictie- als desintegratiekosten. Hoewel het om incidentele middelen gaat, betreft het een aanzienlijk bedrag in 2026 (met mogelijke doorwerking naar 2027) voor ontslagkosten van medewerkers en afschrijvingskosten van materieel.

FINANCIËN
De voorgestelde indexatie in de Kadernota 2026 is 7,4% en is conform de indexatie van de regietafel.

De concept Kadernota 2026 betekent een verhoging van de begroting van VRNHN van 7,4%. Het is nu nog niet duidelijk wat de gemeentelijke bijdrage exact zal zijn. De verdeelsleutel wordt medio februari 2025 bekend, het overzicht van de gemeentelijke bijdragen wordt opgenomen in de begroting 2026. De verdeelsleutel beweegt mee met de veranderingen van het gemeentefonds, is geobjectiveerd en uitlegbaar, gaat uit van het draagvlakbeginsel omdat het aansluit bij de systematiek van het gemeentefonds.

De voorgestelde bezuinigingsscenario's gaan maximaal tot 7%. Zelfs met het volledig doorvoeren van deze scenario's, zal de gemeentelijke bijdrage 2026 hoger uitvallen dan die van 2025 en hoger uitvallen dan waarmee rekening is gehouden in de begroting 2025. Dit komt met name door de aanvulling op de indexatie van 2023 die in 2026 wordt meegenomen.

DUURZAAMHEID
Niet van toepassing.

PARTICIPATIE
Niet van toepassing.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE
Na besluitvorming door de raad wordt het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord door toezending van het ondertekende raadsbesluit geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze.

BIJLAGEN
1. Raadsbesluit
2. Aanbiedingsbrief Kadernota 2026 VRNHN
3. Kadernota 2026 VRNHN
4. Bezuinigingsscenario's VRNHN 2026
5. Tabellen bezuinigingsscenario's VRNHN 2026

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN
Niet van toepassing.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

J. van den Beij-Veenstra
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester